

- قصیده مصنوع — see Ethé, 1432. Salmān of Sāwa—Br., III, 260; Ethé, 1237, 1241. 17: Amīr 'Alī Shīr Nawā'i—Br., III, 390-91, etc. A, E omit امیر. 18: A, M omit عوفی. 19: M: گرفته for گشته. 21: Chronogram yields as date 942 H. 22: A omits وریلمی.
- ۲۷۱ 15: K: مردمی for مردم; A, E: مرده for مرد. 20: ای for آن. 23: A, E: باب و در.
- ۲۷۲ 3: A, E: خطاکار. 9: M: نشاند. 17: A, E, K: چنم; A, E: خوشه for خرمن. 20: A, E, M omit conj. و.
- ۲۷۳ 4: M: آیم for آنم. 13: A: آن for این; M: حویفست. 16: A, E: نیکبختان بمنشینان.
- ۲۷۴ 3: A, E: من for که; A omits خویش. 5: A, K: شکایتم. 6: K: حکایتم. 18-19: K omits. 21: A, E: نر for در. 22: A, E: زد.
- ۲۷۵ 2: M: کسی for از کسی. 7: A, E: دور for دور. 9: راه for راست. 13: Rūz, 787, gives his name as Yār Muḥammad, *Ākh̄ta*. 17: M: گودیده. 22: Rūz., *ib.*: آزین گوش و آزان گوش.
- ۲۷۶ 1: Acc. to Rūz., 580, his name is حسین شیرازی; see also Ārzū: verses in *Khayāl*, 39-40. 4: M adds دیوان after از. 8: *Khayāl*: بینش for و بنشین. 10: A, E: معینی; Ethé, 725: معین. Ārzū mentions a Ma'ni, of Shīrāz, who was associated with Mīr 'Alī Shīr, but cf. A.S.B., 347 (معین). 12: M: مر اورا ست for از آنجمله است. 15: Atk., 390: Ārzū: an account of his offence is given in Rūz, 598. 16: مستجمع for مجمع. 17: K, M add آخر after آن. 19: For this proverb see *Maj. al-Amthāl* (al-Maidāni: ed. Freytag), XXI, 180. 19: Atk., 390: نجم ثانی; his full desig. was امیر نجم الدین زرگر - نجم ثانی; see Hab., III, 452-3; also Br., IV, 59. 20: A, E, M omit خانه; M: آورده او. 21: A, E omit او.
- ۲۷۷ 1: A, E: ز ظلم. 7: A, E: خوش آن. 8: A, E: بود. 13:

Ethé, No. 145. 15: Ā'in, I, 33n. 16: M: ک for لا. 17: A, E add فوت after از, M omits که. 19: M: تزئین for زیب, which A, E omit and read داده و زینت; A, M omit جمله.

۲۶۲ 1: M adds بنیره after الواحد; A, E, M: ترک; cf. Rieu, II, 669

— افضل الدین; notice of him, *inf.*, S. *Iṣfahān*; see also Ārzū (S. *افضل الدین*—توکه جمعی اند از اکابر قضات صفهان). 3: Mirzā Jān, Mun., III, 154; Fathu'llāh—*inf.*, and Mun., II, 369. 4: Wajihu'd-Dīn 'Abdu'llāh, *Lisānī*, d. 941 H. (iv., A.S.B., 662); Brock., IV, 235 (d. 940 H.); Atk., 389. 5-6: A, E reverse positions of بوده and میریسته. 6: M: بتدوین. 7: A, E: بسنه. 8: M omits اما; M: for اختصار و. 11: K: که for گر. 12: M: کشاد for کشود. 15: A, E: زان. 19: E: خون for چون.

۲۶۳ 13: M, Atk.: در for از. 16: Ārzū, A, E: فریب, but A in margin: غریب. 19: Ārzū, but Khiz., 399, has آواز for فریاد.

۲۶۴ 6: M: کند. 8: A, E: دگر for عمت. 11: A, E: میان for حساب. 15: M: آواز for فریاد. 17-18: M omits. 19: Br., IV, 229; Atk., 388; Ethé, 1392. 21: A, E: مایه خوبی و شوقی و شوقی.

۲۶۵ 1: K omits و کمال and از. 2: تعقیب سامی, a *Tadhkirah* by Sām Mirzā Ṣafawī (printed at Tehrān, 1314 *Shamsī*). 3: M: و بعضیون. A, E, K: سلامت. 10: A, E: حکام for حطام.

۲۶۶ 3: A, E: معدت نسبت. 5: K: چیه. 15: A: مشو for شو, and adds ای after مشو. 16: M omits و before مکدلیم.

۲۶۷ 4: A, E: خازن for خارج. A, E: و بوی. 5: K: کارزار for مگزار. 8-9: M omits. 19: A, E: ترکان.

۲۶۸ 3: K, M: خونی. 5: K: بو الفضولات for این دو بینان. 7: M: کجا for کسی. 16: K: نبود. 17: آنروز.

۲۶۹ 16: A, E: نگسیم; A omits نه; K subst. که. 18: A, E, M: هاتم. 20: امید.

۲۷۰ 8: M: شکور for صبور. 11: Br., IV, 233; Hab., III, 4112; Atk., 353. 14: همگان for همعصران. 16: A, E: فرمود for نمود:

الفية و شافية : 10 because he wrote of "dishes". 10 : *أطعمته* by Azraqī (Br., II, 323 ; III, 347) ; M omits conj. و . 16 : MSS. except A, E : *صنمن*. 18 : B, C, E, M : *اسحق* ; A : *بوصحاق*. 21 : These verses differ considerably from the same passage in Khayāl, 87. c/o the Ghazal of Hāfiẓ under *radīf* "alif" beginning with : *اگر آن ترک شیرازی بدست آرد دل ما را*.

۲۵۸ 1 : Fuṣ. omits conj. و . 5 : MSS. except K : *اسحق* ; A : *بوسحق*. A, C, E omit و after *بورک*. 15 : B : *رسته*. 17 : A adds conj. و after *برنیم* ; C, E add وا ; A, E : *ب* for *از* ; K : *چو* for *نو*. 19 : Sa'd-i-Gul—see Iv. A.S.B., Curz. Col., 143.

۲۵۹ 4 : M : *شده*. 11 : A, E omit *محمد*. 12 : Acc. to Hab. III, 4110 (marg.) and Brock., II, 204, he died in 903 H. ; cf. Zun., 2448 ; 5937 ; Brock., I, 509. 13 : M : *فهم* for *ذهن* (Hab.). 15 : M : *استفاده* ; A, B, M invert *تصنيف* و *نالیف*. 16 : اثبات : Zun., 5937 ; *شمسیه* : Zun., 7667. 17 : *تجريد* : Zun., 2448. 18 : Sultān Ya'qūb Āq-Qoyūnlū, r. 883-896 H. 19 : A son of the preceding ; Hab., III, 4111, margin, d. 948 H. ; Atk., 388 ; *Ā'in*, I, 199 ; *Tadhkirah-i-Shūshṭar*, by *سید عبدالله الشوشتری* (Bib. Ind.), 36. 20 : A, E : *علم* for *فضل*.

۲۶۰ 1 : A, E : *بر اطراف*. 4 : M omits *عشر* ; *اند* ; a term applied to *میر سید شریف جرجانی* (Mun., II, 84). 6 : The chronogram yields 949 H. as year of death ; *Maj. Mu'm.*, 948 H. 8 : Hab., III, 3199. 9 : Abū Sa'īd, r. 854-872 H.—Br., III, 388-90 ; a Madrasah in Herāt. 14 : Hab., III, 4112 reads *نظام* for *نظم*. 15 : A, E, M omit *محمد دوانی*. 16 : A, E omit *بمقرب* (see *sup.* ۲۵۹, 17). 17 : Hab., III, 4112, A (wrongly) : *طفیلی* for *شیفتگی*. Died 907 H. 20 : *کتاب المعرر فی فروع الشافیه* : Brock., I, 393 ; Zun., 11532 ; *ارشاد الهادی*—Brock., II, 215 ; Zun., 500.

۲۶۱ 1 : Hab., III, 3335 (d. 883 H.) ; Rawḍ., VII, 120 (Bombay lith., 1261 H.). 5 : *درج الدرر*—Zun., 5044 (d. 884 H.). 7 : Hab., III, 3348. M : *جلال* for *جمال* ; Rawḍ., VII, 135 (Bomb., 1261 H.). 10 : A, E omit *حقائق*. 12 : M : *مصدر* for *مظهر* ; Rawḍ., *l.c.* : *توفیق* for *تدقیق*. 14 : *روضة الاحباب فی سيرة النبی* ; Zun., 6616 ;

with Fadl-allāh Shīrāzi, the father of the famous historian Wassāf ... " (see also Br., III, 67).

- ۲۵۲ 9 : See Atk., 353. 10 : ابو سعید (r. 716-736)—see Br., III, 51; Moh. Dyn., 220. 17 : Br., III, 271ff.; Hab., III, 2³⁷. 20 : Naf., 577.
- ۲۵۳ 1 : Cf. Naf., *ib.* : در کسوت صورت و لباس مجاز . 3-4 : Reading of A, C, E, K; M changes order,—اشعارش پر شورش شورش—followed by ابیات پر شورش شورش . B combines,—اشعار پر شورش— . 15ff. : See *Der Diwan des grossen lyrischen Dichters Hafis*, by Rosenzweig-Schwannau (ref. in Notes as Sch.), Wien, 1864,—III, 54; *Die Lieder des Hafis*, by H. Brockhaus, Leipzig, 1863, III, 122 (ref. as Brck.). 15 : Sch., Brck. : قصه for نکته . 19 : Sch., Brck. read : گر از آن آدمیانی که بهشتت دوست .
- ۲۵۴ 3 : Sch., Brck. : بکرم for بخدا . 4 : K, Sch., Brck. : ٦ ; other MSS. : از . 5-17 : Sch., II, 108; Brck., II, 246. 9 : Sch., Brck. : در for بر . 19-22 : Sch., I, 80; Brck., I, 130. 20 : K : ایام عمر .
- ۲۵۵ 2-7 : Sch., II, 356; Brck., III, 30. 3 : Sch., Brck. : صاف for ناب . 6 : A, C, E, Sch., Brck. : فطرت for فکرت . Sch., Brck. : حافظ for جانم ; بیحاصلان . 9-16 : Sch., I, 90; Brck., I, 143. 12 : Sch., Brck. (144) : ... خود فروش از آن سوی دیگر اخ . 13 : Brck. : عصه for قصه . 14 : Sch., Brck. : از for کز . 18ff. : Sch., I, 136; Brck., I, 215.
- ۲۵۶ 4-9 : Sch., I, 644; Brck., II, 167 5 : Brck. : همنشین for همقرین . 6 : A, C, E : چرخ for عقل . 11 : Sch., II, 398; Brck., III, 46 : نو که گر بنداً . 13 : Sch., Brck. : دست for تنگ ; و آغاز : کن . 17 : Sch., III, 372; Brck., III, 218 : رخت . 21 : Sch., III, 388; Brck., III, 221.
- ۲۵۷ 2 and 4 : Sch. (III, 350) : من for دل . 3(a) : Reading of K., Sch., other MSS. : دل من تنگ . 6 : Dawl., 366; Atk. 354 (بسحق) ; Fuq., II, 10; Br., III, 344. He is also referred to as ابر اسحق

- ۲۴۴ 2: A, C, E: تیز رای. 6: چاه (بئر) بیژن—see 'Ajā., 198.
8: M: روز و شبیت شده روشن. 13: A, B, C, E: 'ا for اب.
16: B, M, *Khiz.*: شکست. 17: *Khiz.*, 402: معارن. 20:
Khiz.: باخت for تاخت (A, B, M; C, K unpointed).
- ۲۴۵ 3: B, K: شکست بند و طلسم زمانه جادو; M: شکست و بند طلبد. 8: B, K: پایه for مایه. 9:
پایه for مایه. 8: B, K: شکست بنده طلسم. 9: C: زمانه جادو;
M: نسبت. 12: M: زمانه for زمانکه; A, C, E: زمین for زمین.
14: A, C, E, K: درین چاه. 18: M: سست for گرگ. 19: K:
گرگ for روزگار. A, C, E: این روزگار. 20: K:
نر نکاند (? نکاند). 21: A, C, E: از عوی. 22: A, C, E: مواکب for
مواهب.
- ۲۴۶ 5-7: B omits. 7: K, M: بیندازد. 13: M: .. عجب از هر در ..
- ۲۴۷ 8: MSS., except K, omit و before دگر. 9: B, M: می آید.
19: *Fus.*, 598; *Atk.*, 391²⁰: بر ما.
- ۲۴۸ 5: A, C, E omit عجز; A adds اند overline after زده. 9(b):
A, C, E: این for از. 10(a): A, C, E, K: نکرمانی. 11: M:
دیگر for مرگز. 12: See *Guz.*, 826; *Ṣubḥ.*, 493; *Bajjah* (A, C,
E: سچه), a town in Fārs—*Nuz.*, 134; *L. E. Cat.*, 282. 21(b):
K: زلف برجینت.
- ۲۴۹ 2: K: adds لیکن before دین; B: و دین. 6: *Ṣubḥ.*, 191.
14: See *Hab.*, III, 1⁶⁶⁻⁷; *Dawl.*, 185, 219. 15: A, C, E, M:
عمره for عمره. 18: *Tuhfa* etc.—*Zun.*, II, 2599. 19: *Al-*
Qānūn fi'l-Tibb, Ibn Sīnā (Broek., I, 457⁸²).
- ۲۵۰ 8: و خاتمت—K, A (margin); A (text), C, E: و خلعت; B:
و خلعت; M: و حلقه مکالمش.
- ۲۵۱ 2: Reading of E. A (omits که), C (has رحم for زخم); B, K, M:
نه for نه, and چلنگ for پلنگ. 5: M: یلنگ for نلنگ. 11:
See *Br.*, III, 68; also following note (*inf.*, I, 13). 13:
—*Ethé* (*Cat.*, 393¹⁰⁸) says that there is
here "a glaring mistake, by which Faḍl-allāh Ḳazwīnī, the
real author of the history in question .. has been confounded

20-22: *Būstān*—ed. Platts (and Rogers), 1891, 1⁹⁻¹⁰.

- ۲۳۹ 1: *Ib.*, 2². 2: *Ib.*, 2⁷. *C, M. Platts, Tab. (98), Naw. 3:*
 38. 4(b): Reading of M in text; A, K: ... ز تو خود بنوسنگ ...
 and also B, which has بسیست for یکی است; Pl., Naw.:
 چنین جوهر و سنگ خارا یکیست. 7: Pl., 63¹⁹; Naw., 50. 8:
 Pl., 64⁴; Naw., *ib.* 9-10: Pl., 123⁸⁻⁹; Naw., 97. 11-12: Pl.,
 130⁷⁻⁸; Naw., 103. 12: Pl., Naw.: شوریدۀ دل for شوریدۀ.
 13-16: Pl., 136⁵⁻⁸; Naw., 107. 14: A, B, Pl., Naw.: نیستم;
 C, K, M: چبستم. 18: Pl., 179¹; Naw., 141. 19: Pl. 180¹²;
 Naw., 142. 20: Pl. 180¹³; Naw., 142. Pl.: تاجدارت for
 نیکبختت. 21: Pl., 185³; Naw., 145. K: ۵۵ for کن. 22:
 Occurs only in K.
- ۲۴۰ 1: Pl., 185⁶⁻⁷; Naw., 145. 2: Pl., Naw.: شهوت for نسیا.
 3-4: Pl., 187¹⁴⁻¹⁵; Naw., 147. 4: Pl., Naw.: بخواعش for
 چوا پیش سلطان بخوامش; Tab., 159. 5-7: Pl.,
 189³⁻⁶; Naw., 148. 5(b): M: دل for تن. 7(a): Pl.: مرادت.
 M: مرادی for امیددی. 8: Pl., 189⁹; Naw., 149. 10: Pl.,
 187⁴; Naw., 149. 11: M, Pl. (190⁶): کتتر for نادر (Naw.).
 13: Naw., 151: شنیددی for شنیدم. 14: K, Pl. (192¹²):
 راضی for قانع. 19-22: Pl., 219¹³⁻¹⁶; Naw., 173. 20: B, K, M:
 خورد for برد. 22(a): Pl.: درگه.
- ۲۴۱ 2(b): Pl. (255³), Naw. (201) substitute the line: نگوش
 آمدم ناله درد ناک. 4: *Atk.*, 390; *Hab.*, III, 1⁶⁸; *Khiz.*, 401;
Fuṣ., I, 594; *Br.*, III, 119. 7: *Guz.*, 825. *Bahā'u'd-Dīn*—
Br., II, 453.
- ۲۴۲ 6: B: مومیم. 18: Reading of B, M; other MSS. transpose
 بنظم and بمدح. 19-20: A, C, E omit. 20: M: حسانی, and
 probably K. B: آورد بدخشانی. Perhaps *حسن المعجم*, i.e.
Khāqānī is intended. 22: M: جز for چو.
- ۲۴۳ 7: A, C, E: طعمه for طعمه. 21: *Khiz.*, 401: شعلۀ خورشید
 for مشعلۀ چرخ. 22: K omits من.

Qas. Fārs. The verses in *Haft Iqlīm* are a selection. 4: Tih., Tab., Naw. Kish.: دل for نفس. 10: Cf. Naw.: که بسر ینجه است و زور (omitting کذف). 16: Tih., Tab., Naw. omit before خبر. 17: Tih., Tab., Naw.: عافیت for عاویبه. 19: Tih.: برتری for بهتری. 20: Naw.: کند for کنی; M., Tab., Naw.: کبر for فخر. 21: Tih.: بود گاو عنبری. 23: Tih., Tab., Naw.: کون خرت شمار و اگر گاو عنبری. شکر for طغرای.

۲۳۵ 4: Tih. (106), Tab. (198), Naw. (16, *Qas. Fārs.*) substitute: همه شهر: (بدایع) Naw., p. 127. داروی تربت از پیر طریقت بستان for جهان جمله. 17: Naw.: عارف for عاشق. 21: Naw.: نشست for شد.

۲۳۶ 2: Reading of K, M, Naw. (p. 42, طیبات); A, B, C, E: اندازید. 4: Naw.: اگر نباشد از بنداً خدا خشنود و خلق نبود for بر سر خلف. 6: Naw.: چنان در و جهد ... نطق آورد (omitted here and before عبادت in A, C, E). 9: Naw.: مقل for بید. 11: Tih. (109): و زندگی for و ادمی (Tab., 203). 12: M, Naw. (p. 22, *Qas. Fārs.*): خاطر for همت. 17: M: تو مرده. 19: Naw. (21, طیبات): بوی for بوی in both places. 21: Naw.: عیش for ملک. 22: Naw.: اندر for کاندر.

۲۳۷ 1: Naw.: و نشانی for و طریقی. 2: Naw.: گیر for کن. 5: Naw.: هست for نیست. 6: Naw.: ... که. 8: Naw. has a different hemistich; this hemis. of *H. Iql.* is there given as second hemis. of the following *bayt*, where هر خون is read for خونی. 10-15: طیبات, Naw., p. 24; *B.I.*, No. 69. 17ff.: *B.I.*, No. 124. 19: M: تمنع for توقع.

۲۳۸ 1: Naw. (p. 40, طیبات): ای که for آنکه. 4: Naw. (16, *ib.*): بدر برد. 6: Naw.: زلفش را for زلفینش; *B.I.*: چنان آمدی که زلفینش. 8: M: اوست for دوست. 11: *B.I.*, No. 53: ندهی for نرنی. 12: Naw. (19, *ib.*): بر میلان.

- ۲۲۹ 8: رفيع الدين المرزبان الفارسي—Lub., II, 398; Fuṣ., I, 502; Subh., 183. 9: MSS., except K: مملکت for ولايت. 10: Hanẓala.—Fuṣ., I, 199; Br., I, 452, etc.; Maqāl., 26. Abū Salik, of Gurgān—Br., I, 453, etc.; Fuṣ., I, 66; Rūdakī, Br., I, 15, etc. 14: Fuṣ.: درو for دران.
- ۲۳۰ 2: A, B, C, E omit و before غم. 4: Subh.; که روز و شب. 9: MSS., except K, omit و before نتيوان دید عجب مستي خر. 18: A, E: باید for باید.
- ۲۳۱ 6-11: The order of ll varies; that of K is kept in the text; ll. 7-8 occur in K only; the order in M is: 10, 11, 6, 9; A, B, C, E: 6, 9, 10, 11. 6: M: کرده ام for کرد؛ B: دهانش for میانش. 11: A, B, C, E, M: کمر را از. 14: M: عشق for حسن.
- ۲۳۲ 1: A, C, E: چو for ز. 4ff: Fuṣ., 503. 8: Fuṣ., I, 169 (quotes from *Haft Iqlām* only). 15: Fuṣ.: و جان آسا for و همچون جان. 16: Fuṣ.: در صفت for لاجرم. 18: Browne (II, 526) gives name from oldest MSS. as: Muṣharrifu'Dīn b. Muṣlihi'd-Dīn.
- ۲۳۳ 1: سعیدان بن وائل—see Sa'di's *Gulistān*, IV, 6; *Iṣābah*, ۸۱۵۴. Presumably حسان بن ثابت. 2: C, E omit مشک; A: بمعانی معلى. 3: A, C, E omit و after بفضل. 8: A, C: گنجد for پیچد. 11: Abū'l-Faraj—*sup.*, ۱۲۷¹⁸; d. 597 (Brock., I, 502). 12: Al-Gilāni—d. c. 560 (Br., II, 496), and it is therefore impossible that they pilgrimaged together, as Sa'di's dates are given as c. 580-690 (*inf.*, ۲۳۴¹). 14: Shihābu'd-Dīn, 539-632 (Br., II, 496, 527) B: غزو جهاد; K has و overline apparently added; M: غزا و جهاد. 21: Sa'd b. Zangī, Atābek of Fārs, r. 599-628 (Guz., 506); succeeded by his son Abū Bakr (628-658). 23: Md. Shāh b. Salghur (A, C, E: سنفر) Shāh b. Sa'd b. Zangī (d. 661, Guz., 508),—an anachronism.
- ۲۳۴ 1: M: تسعین for سبعین. 4ff.: For this *Qaṣīdah*, see Tih-rān lith. of the *Kulliyāt*, 1240 H., p. 118; Tabriz lith., 1257, p. 218; Nawal Kishore lith., Lucknow, 1302/1885, p. 44, sect.

- ابو المظفر ابراهيم—r. 450–492 (Lub., I, 308; Guz., 404). A, C, E: با نلم for با نلم. 11: Lub., 72⁴: ضد; MSS.: ضد. 12: Lub., *ib.*: نلم for نلم. 17: Malik Nāṣir Ṣalāḥu'd-Dīn, first Ayyūbid Sultān of Egypt. 18: عجائب الاسفار—Zun., IV, 8056; his *kunya* is there given as ابو القاسم, and he is said to have composed it for الملك المعز طغتكين الابوي; the latter was brother of Ṣalāḥu'd-Dīn (Redhouse, Notes on *Raisūlī* Dynasty of Yemen (G. Mem. Ser.), III, 321⁷³; Yāf., III, 475.
- ۲۲۳ 1: Hab., II, 4^{108,128}; also *Rāḥatu's Ṣudūr* (G.M.S.), 225, 239. 2: مظفر الدين سنقر, first of Atābeks of Fārs (Guz., 505). 4: Guz., 650; he became wazīr to Shāh Shujā' in 750. 7: Hab., III, 3¹⁴¹. 10: Fuṣ., I, 325; Ṣubḥ., 259; Ārzū. 14: MSS., except K, omit مداح; Fuṣ. reads مداح only. بیغو: Ath., IX, 322, 399; Hab., II, 4⁸⁴. 19(a): K: ز for به.
- ۲۲۴ 6: Fuṣ.: عجر for درد. 17: Fuṣ.: تست فتنه. 21: Niẓāmu'd-Dīn—Ethé, *Cat.*, col. 392, thinks he may be identical with *sup.*, ۲۲۲, 6.
- ۲۲۵ 1: A, C omit و after سهم. 10: A: بر for بر; B: پیر. 13: Fuṣ.: جان فشاند. 15: Fuṣ.: همه از شادی. 16: Fuṣ.: از آن. 22: Fuṣ.: مگر از اختر و تاج ملک ... در نگرند. 23: B, M, Fuṣ.: بر for هر.
- ۲۲۶ 3: A, C, E: قانع for قانع. 5: Fuṣ.: در او. 9: A, B, C: بگذشت. 15: A, C, E: بلام for ملام; B omits line. 20: M: زیار; B, K omit و after زیار. 22: K: در for بر.
- ۲۲۷ 2: A, C, E omit. 14: MSS., except K: چو for ز. 16: C: بی for بی.
- ۲۲۸ 2: K: نور for روی. 3(b): K, M: کز for کز. 11: See *sup.*, l. 4. 14: Presumably Shamsu'd-Dīn Md. b. Mu'ayyid—see Fuṣ., 324. 16: A, C, E: طبعش for طبعش. 17: B, K, M: زوهم; A: نماید. 20: السبع المثانی—*Qur.*, Sūr. I, as consisting of seven verses, or the seven long *Sūrah*s from البقرة to التوبة (and see Lane, *Lex.*, s.v. ثلثی).

- ۲۱۶ 4 : Naf., 230 ; *Kis. Qushairīyah*, No. 78, p. 38 (ed. Būlāq, 1284). 12 : Naf., 496 14 : A, C, E, M wrongly read بخارا for بخارا—see Naf., *ib.* (his father came from Shām).
- ۲۱۷ 7 : Naf., 497 ; son of preceding. 12 : ترجمة عوارف المعارف — Zun., IV, 8401. 14 : Naf., 385.
- ۲۱۸ 1 : Khalk., 708, de Sl., 266 ; T. Y., II, 291. 16 : Re this fourth, but merely nominal, term of office, see Ath., VIII, 258. 17 : Bajkam Mākānī—Hab., II, 3⁶⁷ ; cf. account in Guz., 345. 21 : A : بکنايت for بکنايت .
- ۲۱۹ 4 : Re Ibn Muqlah's contribution to the development of Arab penmanship, see art. *Transl. of an Ar. MS. on Calligr.*, Robertson, in *Studia Sem. et Orient.*, Glasgow, 1920. 5 : Yaf., III, 43 ; see also Khalk., 468, de Sl., II, 285. 8 : *Qābūs-nāma*, by 'Unṣuru'l-Ma'ālī Kaykā'ūs, grandson of Qābūs b. Washmgir, Prince of Tabaristān (Br., II, 276-9). This incident occurs at p. 65, lith. Tih-rān, 1285 H. 13 : M : نصر for آخر . 17 : Qāb. : طيرة for تيرة . 19 : Qāb. : فنوردم . 22 : MSS. except M : بدنان for بدنان ; Qāb. : مرد بنواخ .
- ۲۲۰ 1 : Ath., X, 9 ; d. 468 (*ib.*, X, 70) ; see also Hab., II, 3⁶⁴. 2 : ابو كالجار—Hab., II, 3⁶⁴, 4⁶⁶ ; Guz., 430 ; ابو كالجار, Ath., IX, 352, X, 9. 5 : ابو نصر منصور بن محمد عميد الملك : wazir—see Ath., Index, 623 ; Hab., II, 4⁸⁵ ; cf. Guz., 438. 6 : Hab., II, 4²⁹⁻³⁰ ; Raverty, *Tab. Nās.*, 92^{n.3}. 8 : احمد بن حسن—d. 424 (Hab. II, 4⁷⁹). 10 : A, C, E omit وقت خود . 14 : Hab., II, 4⁸³. 18 : Abū'l-Faraj—Lub., II, 238.
- ۲۲۱ 1 : Hab., *l.c.* : جود for دين . 5 : Lub., I, 92 ; cf. Rav., *Tab. Nās.*, 109^{n.9}, 113. 7 : الصاحب, i.e. اسماعيل بن عباد, wazir of Mu'ayyidu'd-Dawlah (Guz., 420 ; Lub., I, Index, 379). بن العميد, wazir of Ruknu'd-Dawlah (Guz., 417). 10 : *Tarj. Kal.*—Guz., 405.
- ۲۲۲ 2 : Lub., I, 93¹² : شوند for روند . 6 : Lub., I, 71, M : الكريم for سلطان ظهير الدولة رضى الدين . 9 : *i.e.* هبت الله . 7 : A, C, E omit الكبير .

ا	س	ل	ا	م
۴۰	۱۳۰	۶۰	۱	۱۳۲
				۱۳۲

م	ع	م	د
۳۱	۵۰	۱	۵۰
			۱۳۲

ا	ي	م	ا	ن
۵۰	۱۳۰	۱۰	۱	۱۰۲
				۱۰۲

ع	ل	ي
۱	۴۱	۶۰
		۱۰۲

17: Nuz., 114.

۲۱۲ 5: Ath., IV, 425, gives his name as محمد بن القاسم بن محمد (d. 89), and his connection with Hajjāj b. Yūsuf. 6: عمرو بن الليث الصفار (r. from 265; d. 289; Ath., VII, 208, 356; Guz., 375). 6-7: Nuz. 115¹⁸. 8-10: Nuz., 114¹². 10ff.: Nuz., 115³; Atk., 352. 12-15: و ابن ديوان حانظ, I, 145-6, ed. Brockhaus. 12: A, B, E, M: و ابن for و آن; K: خوش خرام. 15: Brek.: ũ for با. 19: M: نسيس for شمالي. 20: Mt. Darāk, Nuz., 194⁷. 21: Re his sons buried in Shirāz, see Guz., 206.

۲۱۳ 5: A, C, E: منفذ for مفعد. 6: A, C, E, K: نفعى. 10: Naf., 321. 11: A, B, C, E, K: در for در; cf. Naf., l.c. 14: Naf., 164. 17: Naf., 280. 19: After خود, M reads: فراموش . كني و از يار خود پرسي .

۲۱۴ 1: Awl., II, 124; Naf., 296; Hab., II, 3⁶⁹, 4¹²⁸; K. Mah., tr. Nich., 158, 247 (for خفيفيان—*inf.*, l. 2). 7: Cf. Awl., II, 125¹⁵: چهار چهله. 9: M: در عقد. See Awl., II, 128¹⁴; K. Mah., tr., 247. 11: A, C, E: و اقرا for و لو آن; M: و آن. 17: A, C, E: آستين خود. 18: B, K: عقده .

۲۱۵ 1: Naf., 386. 3: Ismā'il Dabbās—Naf., 411. 8: Naf. (ed. Naw. Kish.): خود for فرا in text, and gives فرا in margin. 9: Naf., 320; Hab., II, 3⁷⁶; Fus., I, 235. 14: A, C, E: شرح عرائس البيان: Brock., I, 414, 442. 18: زمان for جهان شطحيات—Zun., IV, 7522. الانوار في كشف الخ—Zun., IV, 8105.

۲۰۸ 1: Hab., II, 4¹²⁸. 5: معن: Hab., II, 38: امثال العرب, VI, 88 (ed. Freytag). حاتم—Hab., II, 2¹⁸; امثال العرب, V, 155, etc. 6: See Br. III, 275; Dawl., 290¹, 294⁶. 7: A, C, E omit شاه; cf. *inf.*, l. 9. 12: This line and most of the following differ much from those quoted in Br., *l.c.*, Dawl., 294. 13: بقیه, reading of M; A, B, C, E: بعینه; K omits ll. 13-14. 14: B: آسمان for جهان. 16: Br., III, 276, Dawl.: شرح for کار.

۲۰۹ 2(a): K: دل for تن. (b): M: هم توان رفت. 8: M: حذر for ضرر. 12: M: کار for بار. 13: B, K, M, Zun. (V, 12054): سعید. A, C, E, Guz. (652), Brock., II, 195, II, 49, سعد. 14: مشارق الانوار, Brock., I, 360; Yāf., IV, 121. 16: Hab., III, 4¹¹¹; Br., III, 442; Brock., II, 217 (dates given as 830-907 H.).

۲۱۰ 3: Humānu'd-Dīn Gulnārī's comment. on طواع الانوار, of al-Baydāwī (*sup.*, ۲۰۷⁸); Brock., I, 418 (6). 6: Hab., *l.c.* 7ff.: تجرید العقائد, by at-Tūsī (d. 672); for the glosses on the *Sharḥ* of 'Alī b. Md. al-Qūshjī (d. 879) by ad-Dawwānī (d. 907) and Ṣadru'd-Dīn (*inf.*, l. 8; d. 930), and their mutual strictures, see Brock., I, 509; Zun., II, 2448. 13: رسالة الزوراء—Brock., II, 218²⁰; Zun., III, 6874. 17: Name of his *Sharḥ*, العوراء (Brock., *ib.*). میاکل النور, by Shihābu'd-Dīn as-Suhrawardī "al-Maqtūl" (d. 587), who designated his doctrines as Hikmatu'l-Ishrāq (see *inf.*, l. 18); Brock., I, 437-8. 18: *Risālah* etc.—Brock., II, 217¹¹; Zun., III, 5937. 19: اخلاق—known as لوامع الاشراف—Zun., V, 11210; Brock., II, 218²⁰, I, 510 (f.n.). حاشیة شمسیه—Brock., II, 218²⁴, I, 466: حاشیة مطالع—Brock., II, 218²⁵, I, 467. انوارالنوریل, by al-Baydāwī (*sup.*, ۲۰۷).

۲۱۱ 3: A, C, E: بود for کذ. 5: C: شهاب for بینات. 9: C, M: بینک. 14-15: Reading of M in text; B: وبرا for آنرا; A, C, E, K: اول اوست که عبارت از حروف اول است; B, sim., but reads اول اوست. M illustrates on the margin:—

- ٢٠٤ 1: Naf., 303. 5: Cf. the following, which in Naf., 230, is ascribed to الشيخ ابوبكر الطمستاني (inf. ٢١٦٤) . In the text, the addition of *بدو است* is necessary to the sense . 6: M omits from *و رجوع* . 7: Nuz., 122. 12: A, C, E omit *غابت* . 13: A, C, E: *مبيوندد* . 18: Naf., 175; Awl., II, 135; K. Mahjūb, tr. Nieh., 150; Hab., II, 368. 19: عمرو بن عثمان—Awl., II, 36, 136¹⁸.
- ٢٠٥ 1: ابن عطية—Awl., II, 67, 135¹¹ (n. p. 84 of Notes). *ابو عبد الله محمد بن الخفيف*—Awl., II, 124. *ابوبكر شبلي*—ib., 160. *ابو القاسم نصرآبادي*—cf. Awl., II, 135¹¹ (n. p. 84); Naf., l.c., 2; i.e. *ابو سعيد بن ابي الخير فضل الله بن محمد*—see K. Mah., tr. Nieh., 164-6. 6: Re the question as to two persons of the name, see Awl., II, 136⁶, 138¹; K. Mah., tr., 150; Naf., 175. 7: A, C, E omit *حلاج* after *بود* . 10: Awl., II, 143¹⁴. 11: A, C, E omit *مياں* . 20: Only K reads *من*; A, C, E: *يا* .
- ٢٠٦ 1: A, C, E omit *از تن* . 3-6: The MSS. are at variance; the text of K is kept; in B there is a case of *homoioteleuton*, the words between *انا الحق* (l. 3) and in l. 5 being omitted; M: *... اش انداختند (l. 5) همان آواز مي آمد - گویند تا مادام همان خرقه اش اخ اش انداختند (l. 5) آب دجله از گفتم انا الحق باز نیامد* . A, C, E: *... اش انداختند (l. 5) آب دجله از گفتم انا الحق باز نیامد* . 7: See *Āthār*, 113. 8: Awl., II, 145⁸. 12-13: Cf. Awl., II, 138⁸. 12: MSS., except K: *ساله* for *سال* . 13: MSS., except K, omit *ام* after *بگذارد* ; B omits *و* before *هر* . Awl., II, 138¹⁶. 15: Awl., *ib.*: *سر بریان* . 16: A, C, E: *سر بریان* . 19: Awl., 139². 21: Naf., 319; Awl., II, 297.
- ٢٠٧ 3: Hab., III, 177; Yāf., IV, 220; Brock., I, 416. M adds *عبد الله*—his name. 6: MSS.: *ابو* for *ابي* . 7: M: *الغاية القصوى*—see Brock., I, 417 (1). *تفسير مسمى بانوار التنزيل*—Brock., I, 418 (3). 8: *مصاييح السنة*, by al-Farrā' (Brock., I, 363). *طوالع الانوار*—*ib.*, 418 (2). *منهاج الوصول اخ* (6). *مصباح الارواح*—*ib.*, 418 (5). *مجموعه*—Guz., 811. 9: A, E: *محصول* . A, C, E omit *جلد* for *جلد* ; B, M: *جلد* . 11: See Nuz., 125. 17: B, M: *خلد* for *خله* ; K: *جله* .

- ۱۹۶ 8: Re his alleged burial-places, see *J.A.S.B.*, 1922, p. 284, art. *Dihyah al-Kalbī*. 11: *Atk.*, 351. 16: *Atk.*, *ib.*: سرخ for آل; the sense is the same. 17: See *Nuz.*, 138; *Mu'j.*, I, 415.
- ۱۹۷ 1: *Hab.* 111, 1¹²⁵; see *Brock.*, II, 208. 4: غياث الدين—*Guz.*, 610. 5: منتهى السؤال و العمل اخ and the مختصر المنتهى by Jamalu'd-din Ibnu'l-Hajib—*Brock.*, I, 306. 6: كتاب المواظف في كتاب الفوائد الغياثية—*ib.*, 209⁹. 7: *Guz.*, 808. 8: A, C, E: و شمایل; B omits conjunct., and subst. 10: احمد بن مروج—see *Khalk.*, 20, de Sl., I, 46.
- ۱۹۸ 9: K: در for بر; C: بوسر. 12(b): B omits آب, and reads و توگران کوی, but a later hand has emended A into و توانگران. 16: A, C, E: رخت و after. 18: A, C, E omit و after در.
- ۱۹۹ 2: A, C, E: سر for سیر. 7: A: زلفت. 12: See *Nuz.*, 138. 17: *Atk.*, 398; *Khiz.*, 407.
- ۲۰۰ 7: *Atk.*, *ib.*: کار for جور. 17: *Atk.*, *ib.*: بروند for جمعند. 20: *Atk.*, *ib.*: تالی for بار. 22: B: نقل for نقش.
- ۲۰۱ 2: *Atk.*: نو هویدا. 7: C, E: سر بنده; in A. altered to سر آینده. 11: *Atk.*, *ib.*: فریدون for هماون. B: و جمجه. 13-16: A, C, E omit. 15: B: اعمال for اعمال; K (in margin) after این خابن بدکیش: ستمگاری. 20: A, C, E omit و after کردن. 21: *Atk.*, *ib.*: از for هم. 22: *Atk.*, *ib.*: در for هم.
- ۲۰۲ 4: A, C, E: زان حاصل داخل. 5: B: بنو for باین. 6: A, B, C, E: قبل. 7: *Atk.*, *ib.*: نیارند for ندارند. 11: *Atk.*, 399: ستانم. 16: *Atk.*, *ib.*: مرا for و مرا; امجدی for نوسل. A, C, E, K omit و after قاسم. A, C, E: و صحیل; *Atk.* (ed. Bombay, 1277): مچمل. 17: A, C, E omit و after بیدل.
- ۲۰۳ 1: See *Nuz.*, 120; *Farsn.*, 125. 8: MSS., except K, read لغته ... لغتی after مانده, not before. 17: A, C, E: لغتی ... لغته; B, K: لغته ... لغته; M: لغته ... لغته.

- ۱۹۱ 1: K: شمال (inserted above the line) for بنفشه. 11: M: *for* ای. 16: B: جهان for زمان. 19: کرگس—see Lab., II, 310²⁰. 20: A, C, E: عقل دوش.
- ۱۹۲ 10-13: A, C, E omit. 12: B, M: بفرقت. 13: M: زندگی. 17: B, M omit و after رابت. 21: Hab., III, 3²⁰; Rawd., VII, 71.
- ۱۹۳ 1: Abu'l-Ghāzī Husain, d. 911 (see Br., IV, 63-4); A, C, E omit ابو الغازی. 3: فصیح الدین—see Hab., III, 3²⁰; Rawd., VII, 71. 5: Rawd., *ib.*: بر لوج. 6: The chronogram صدر قریش gives date as 904 (see Rawd., *l.c.*). 7: منازل السائرين, by 'Abdu'l-lah b. Md., d. 481 (Broek., I, 433; Zun., VI, 12920). Rawd., *l.c.*, reads شرح منازل الب ارسلان. “ascribed by Bābur to Kamālu'd-Dīn Husayn Gāzargāhī, but generally attributed to Abu'l-Ghāzī Sultān Husayn” (Br., III, 568, 439). 9: Nuz., 121. 11: MSS.: بر زبر; B: بر زبر; Atk., 351: در زبر; Nuz., 121: در پایان. 16: Naf., 260.
- ۱۹۴ 5: Ārzū, s. عبدی; Şubḥ., 277. 11: M omits ۱۹۴۱ — ۲۰۳۴. 13: Ārzū: دوچار من شد *for* براه دیدم. 14: K: عبدی; A: آندی,— showing traces of emendation from اندی (MSS.). Ārzū: بینم *for* بینی. 15: Ārzū.: چه *for* نه. 17: A: ابنگه *for* آنچه. 19: Nuz., 112. پشتش نه بین.
- ۱۹۵ 3: کتاب الممالک و الممالک, Ibn Hauqal, p. 178 (Bib. Geog. Ser., Leyden, 1872); see also مسالک الممالک, al-Iṣṭakhrī, p. 96 (same ser.). 5: Re *Kūra*, see *L. E. Cal.*, 249; Tr. of Nuz., 112, f.n. 6: A, C, E: نوشته *for* گرفته. 8: Nuz., 139; Hauq., *Masāl.*, 194. 9: روضة اولی الالباب, *i.e.* تاریخ بناکتی, compiled 717 H. by Abū Sulaimān Dā'ūd, of Banākat (Br., III, 100; Zun., III, 6635; Hab., III, 1^{11a}). 10: رشین: see Tab., I, 692, l. 16 and f.n.; *Fārsnāma* (G. Mem. Ser.), 55, 57 (tr.); re Dārāb and Dārābgird, cf. Guz., 99. 12ff.: Hauq., 214; Iṣṭakh., 154; Nuz., 207; *L. E. Cal.*, 289. 12: B: که بنهایت. 15: Iṣṭahbānāt, Nuz., 138. که بنهایت نفاست زو بارد و این اخ

- of M adopted. 11: K, Atk. omit و after علم. 12: Ath.: در معرفت خدا. 15: Atk.: شکست for هلاک.
- ۱۸۲ 1: Atk., 167; Fuṣ, II, 51; Br., IV, 238; Shibli Nu'māni's *Shi'ru'l-'Ajam*, V, 60. 5: K: نشاء عشقی. 11: نگارستان—composed for ابو سعید بهادر خان الجنگیزی in 735 (Zun., VI, 13981).
- ۱۸۳ 6: M: مقصد for مرکز.
- ۱۸۴ 15: M: سر ندید. 18: Atk., 350.
- ۱۸۵ 4: M: دست for است. 8(a): B: دشنه فاسق بیند. 18: Atk., 347.
- ۱۸۶ 2: C, E: کس for کز; A: کش. A, C, Atk., and prob. E: بس for کس. 5: K, M: وصوت. 6: K: میهمانی ها; M: میهمانی. K: گدایی ها; M: گدایی. 7: A, C, E: مبر for مولانا. 14: Atk., 349. 15: Sāmīrī—see Ath., I, 134-5. 20: C, M: قابل for قابل.
- ۱۸۷ 1: Mun. Taw., III, 189; Khiz. p. 27, according to which he was in India in time of Humāyūn and Akbar. 2: i.e. علی قلیخان خان زمان. 4: Read آتشی (MSS.).
- ۱۸۸ 1: See Br., IV, 81. 2: A, B, C: نازگی for نازگی. 7: Atk., 349; Ārzū. 11: B: لطفش for لطفش; K: نطقش.
- ۱۸۹ 1: Atk., 349. 6: A, C, E: بر for پیر; K: زمانه بر حسد ای اخ. 11ff.: Nuz., 142-6. 12: Ṭabas Masīnān, known to Arab geographers as طَبَسُ الْعُنَاب (L. E. Cal., 362). 14: Ṭabas (ḥilakī, known to Arab geogrs. as طَبَسُ التَّمَر (L. E. Cal., 359; *ib.*, 360, for origin of name); MSS., except B: گیلک; also in *Geogr. Works of Šādiq Isfahāni*, 112 (Or. Trans. Fund, 1832).
- ۱۹۰ 1: Lub., II, 307. 7: M: عرفان for عزت; K: عفت. but prob. altered from عزت. 19: M: کلا for کمال; A, C, E: زتائیر.

- 4¹¹². 15 : Re *Ta'rikh-i Alfī* see *Ā'im.* I, 106; *Mun. Taw.* II, 318.
- 177 1 : A, C, E : اجدادش . 2 : A, C, E : و تکمیل . A, M : سعادت .
A, C, E : در غایت for رعایت . 8 : Bam, town and dist. in
Kirmān—see *L. E. Cal.*, 312. 13 : A, C, E omit ام . 14 : A, C,
E : و در تاریخ . Shāh Tahmāsp, r. 930-984 (see *Br.* IV, 81, 84-
98). 16 : See *Atk.*, 166; *Ārzū*.
- 178 19 : *Atk.*, *ib.* : کد ناگدا for کد ناگدا .
- 179 1 : 'Abdu'l-lāh b. al-Husain al-Yazdi, d. 1015 H. (see
Brock., I, 295; *Zun.*, II, 3541). 4 : A *Hāshiyah* by 'Abdu'l-
lāh on الشرح المختصر of at-Taftāzāni (d. 791), itself a com-
mentary on تلخیص المفتاح فی المعانی و البیان, a commentary by
Khatīb Dimashq (d. 739) on علم المعانی و البیان, which is Pt.
III of مفتاح العلوم of as-Sakkāki (d. 626; *Zun.*, VI, 12578).
5 : A *Hāshiyah* by 'Abdu'l-lāh on the *Hāshiyah* by al-Khatā'i
(d. 901) on الشرح المختصر—see note on l. 4, *sup.* (*Zun.*, *ib.*;
Brock., I, 295). 6 : B, K, M omit و after برهان . A, C, E :
عقل for عقلی . 7 : A, C, E : محلّ for مجال . 8 : *Atk.*, 349,
9 : Sharafu'd-Dīn 'Alī, *sup.*, 173¹¹. M : مدتها for سألها . 10 :
MSS. : Nūru'd-Dīn, but apparently نعیم الدین should be
read,—see *sup.*, 176⁸. 11 : A, C, E : و لوائی . 12 : K, M :
خواص for خایم . 13 : C, E omit و after رفت . 14 : See *Mun. Taw.*,
II, 211.
- 180 1 : *Atk.*, 350. 5 : شاء باقی—see *sup.*, 176⁸. B : کتیش ;
M : گشتیش or کشتیش . A : سرما for سوتا . 6 : A, C, E omit و
after طاس . 6(b) : A : دل برش ; B, K : کل پرش . 7 : A, E,
K : شرفی ; C : بشرف . See *sup.*, 176⁸. 8 : For پایش, A
has آتش ; B : ایش ; E, K : آتش . 9 : M : سنبل for سبیل .
B : کوز for کیر . 10 : B : ز for نه . 11 : *Atk.*, 349; *Ārzū*.
20(b) : M : غم for عشق .
- 181 2(b) : *Atk.*, *ib.* : نه زاوست . 3 : B : ما باشد رام ; M :
بجیلده ما باشد رام ; *Atk.*, *ib.* : شد مارا رام . 4 : *Ath.*, 350. 6 :
A, B, E, K : با اهل روزگار ; C : با دانایان اهل روزگار ; in text reading

III, 174). 17: *Lub.*, I, 278; *Fus.*, I, 313. 19: طغانشاه بن—see *Ath.*, XI, 247; 569–581 (*Rav.*, *Tab. Nās.*, 181).

۱۷۲ 2: A, C, E: هزار for هزارچه. M: یکی for بهم. Cf. the *bayt* of 'Irāqi:—

بعالم هر کجا زنیج و بلا بود بهم بودند و عشقش نام کردند
(*Dawl.*, 216¹⁰; *Br.*, III, 126¹⁵). 3(b): *Lub.*, I, 279¹⁰: که زیر
دران: *Fus.*: در آن بتخانه: *ib.*⁹: 4: Cf. *Lub.*, 4: بار عشقش...
میخانه. 10: A, C, E: صیبربرد. 16: See *Dawl.*, 204, where
his name is given as جلال الدین بن عضد; *Atk.*, 348; B reads
جلال الدین. 21: A, C, E omit و after رسم.

۱۷۳ 7: A, C, E omit. 14: *Hab.*, III, 3¹⁴⁸; see *Dawl.*, 378;
Mir., 94. 16: *Hab.*, *l.c.*: بیان for روان. *Hab.*, *ib.*: معقل for
صعیفه; *B*, *M*: صفحه for همیشه; A, C, E omit مجلس. 17: A, C, E omit
Hab., *ib.*: صعیف. 18: *Zafarnāma*—see *Br.*, III, 363. 20:
A, C, E omit مبرزا (*init.*). 22: *Zun.*, III, 4614: حلال المطرز اخ—
Brock., I, 264. 23: *Zun.*, V, 10951; *M* adds طبع after نقاب; *Hab.*: نتائج اقسام.

۱۷۴ 6: *M*: در این for این. 9: *Hab.*, III, 4¹¹². *B* adds as nisbah
دیوان علی بن: (see *inf.*, I, 16; Brock., II, 210). 11: *Zun.*, III, 5574: *Abi* طالب
است, *M* substitutes *Zun.*, VI, 14348: هدایة الحکمة. کرم الله وجهه: *B*: رضي الله عنه;
Brock., I, 464; *الرسالة الشمسية*—Brock., I, 466. 16: *B*: ميبید; *K*:
عبید; *M*: عبید; A, C, E: عبیده. *B*, *M*: یا for تا. 17: Cf.
Guz., 796, tr. Nicholson, 217; *K. Mah.*, tr. Nich., 214:
Jāmi' u'l-Usūl fi'l Awliyā', etc., by Aḥmad b. Muṣṭafā (ed.
Cairo, 1298—see Brock., II, 489), pp. 3, 107–109. 22: *MSS.*
omit و عبدالملک, which occurs in the margin of *M*.

۱۷۵ 2: *M*: المقدسة for القدس. 3: *M*, and prob. *K*: بقوة for
بعونه. *Jam. Usūl*, 108. 12: A, C, E: رجبین: 5. 15: *M*: كوز اسرار خدا. 16: *Hab.*, III, 4⁷¹. 17: *Shāh*
Ni'matu'l-lāh—see *Hab.*, III, 3¹⁴²; *Br.*, III, 463.

۱۷۶ 1: *Re* ماضی as epithet, see *Ā'in*, I, 453, f.n. 6: *Bat.* of
Chāldirān, 920 H. (*Hab.*, III, 4⁷⁸; *Br.* IV, 75). 8: *Hab.*, III,

- (2nd *misra'*). 6: See Mu'j., I, 96; Nuz., 38. 11: Khalk., 549, de Sl., II, 502; Yāf., II, 86; *Aghānī*, XVII, 153. 17: A, C, E omit *در*; B omits *مد*; cf. Khalk., *l.c.*: عشرة آلاف. 18: *Yat. Dahr* (ath-Tha'ālibī; ed. Damascus, 1304; I, 520) read: *و علمه و نعمة* for *مدح*. Yāf., *l.c.*: *مدح و مدحة* for *مدح*.
- ۱۴۶ 2: Yāf., *ib.*: *بالرمام* for *بالرمام*. 8: M adds *بعضی* before *احوال*. 15: A, C, E, K: *نام نسب*. 22: A, B, C, E omit *مرا*.
- ۱۴۷ 2: *ابلاغاً* = *ابلعن* of Khalk., *l.c.*, and Yāf., II, 89. A, C, E: *البرزون الخناق*; B, K: *البرزق*; M: *البراق*; cf. Yāf., *l.c.*: *البرزق العليات*. 6: *مائدین*: Khalk., *l.c.*, de Sl., II, 506; Yāf., *l.c.* 8: Naf., 139. 9: Abū Ya'qūb—Naf., 140; Guz., 779; Awl., II, 79. MSS., except M: *خارق* 10: B, K, M add *و ازوی می آید که هر که ... برخاست* which has already been quoted at *sup.*, ۱۳۷. 9. on the authority of Naf. 12: M: *توئین* for *تیین*. 15: Nuz., 47.
- ۱۴۸ 1: Nuz., 74; Fārs., 122. 19: A, C, E: *بماء مشهوری کنده*. B: *کنده*; M: *و کنده*. 22: K omits *آب* before *آب*.
- ۱۴۹ 2: A, C, E, M: *چهار پنج* for *پنج*; B: *هزار*. 13: A, C, E omit *دارد*. 15: See Ath., X, 210, 230, 419 (d. 515).
- ۱۷۰ 12: See Guz., 639-641; Hab., III, 2^{18,19}; Rawd., IV, 137. 13: Re *Infū*, see *inf.*, ۱۷۱⁹; Guz., tr. Nicholson, 155, f.n., *Enc. of Islām*, *Indjū*. 15: *i.e.* *المظفر بن محمد بن المظفر*. Hāfiz gives date of his death as 757 (Nich., tr. of Guz., 173, f.n.); cf. 758 in Hab., III, 2²³. 17: *اروسعد*—see Guz., 601ff., 626. 18: *اربا خان*—see Guz., 627; Rawd., V, 159. 19: *مسعود*—see Guz., 628; Hab., III, 2¹⁰. 20: See Rawd., V, 159. 21: Re Chūbān's family. see Rawd., V, 158; *Dilshād Khātūn* was the eldest daughter of Dimashq Khwāja. 22: Hab., III, 2¹⁷.
- ۱۷۱ 3: A, C, E omit *بشیراز*. 6: *bayt* in Rawd., IV, 137. 8: See Rawd., IV, 133; note at *sup.*, ۱۷۰, 13. 13: *i.e.* *بن خالد بن زید ابو ایوب الانصاری*, a "Companion"; d. c. 50 H. (Tah. Tah.,

منزلی for منزل اول ; Khalk., *l.c.*, and Yāf., *l.c.* read المرید , for which see Khalk., 770, de Sl., III, 535. 10 : MSS., Hab. : کلنچه ; cf. Yāf. 11 : Hab. : قدر همت for قدرت . 14 : 'Ali at-Ridā, d. 203 (Guz., 206 ; Hab., II, 3⁹³). 16 : Khalk., 648, de Sl., III, 37 ; Yāf., II, 282.

۱۶۰ 7 : الجمرة—Zun., II, 4202. 9 : Abū Hāshim—Khalk., 393, de Sl., II, 132. 11 : Khalk., 741, de Sl., III, 388. 14 : A, C, E : گذشتی for گرفتی . 17 : M omits بسیار . 19 : A, C, E : دارید . 21 : A, C, E omit جامعه , and read باینچانت . B omits و before موسی .

۱۶۱ 4 : Khalk., 654, de Sl., III, 56. 5 : Khalk gives name of wazir as Abū's-Ṣaqr Ismā'il b. Bulbul (*ib.* ; also de Sl., II, 612^{n.8}). 9 : A, C, E omit دبر . 11 : A, C, E omit احسان . 14 : A, E : شخصی ; C omits . 15 : M : میسازند .

۱۶۲ 1 : Khalk., 546, de Sl., II, 490 ; Yāf., III, 213 ; Hab., II, 3⁹⁹ ; Sam'., 165(b). 6 : MSS. : مقام for مقامه ; also at ll. 16, 19 *inf.* 9 : Cf. Khalk., *l.c.*, 656 H. ; K adds بخط as in Khalk. (*ib.*). 11 : B, Khalk. : جمال ; cf. Yāf., III, 214 ; Ath., X, 423. A, C, E omit from بجهت (l. 10) down to مقامات (l. 12) 13 : M : دارند for اند . 21 : A, C, E omit و همواره .

۱۶۳ 2 : A, C, E : و وعید . 9 : See Tab. Huf., VIII, 119 ; Tah. Tah., V, 213. 12 : Yāf., I, 323 ; Tab. Huf., V, 26 ; Tah. Tah., X, 439 ; Hab., II, 3⁹ ; Khalk., tr. of de Sl., I, XXIV^{n.4}. 14 : Khalk., 516, de Sl., II, 399 ; Yāf., I, 325 ; Hab., II, 3⁹. 16 : See Tab. Tah., IV, 110 ; Ath., Index, p. 310 ; Yāf., I, 332 ; Hab., II, 3⁹ ; cf. Tab. Huf., V, 19 (ابونصر) . 18 : See Sam'., 456(b) ; Yāf., I, 460 ; Hab., II, 3⁹⁰. 19 : In Sam'., 457ⁿ, this statement is ascribed to Yahyā b. Ma'in.

۱۶۴ 3 : Naf., 273. 5 : Naf., 190. 8 : Naf., 142. 11 : Naf., 124 ; see Sam'., 286. 12 : K omits from انتظام to عصر (l. 17). 13 : MSS., except M : کس . 20 : K : ماء for ماء ; B : و ماء .

۱۶۵ 1 : C : بادست for دوش ; A, E : دوست . 2 : C : حشمش ; K : خسوش ; poss. reading : حشمش . 5 : A, C, E : جام آید .

- ١٥٤ 12-17: Yāf., I, 233. 18: Khalk., 807, de Sl., IV, 39; Yāf., I, 271; Hab., II, 2⁴⁸. 19: *i.e.* عبد الله بن العباس (de Sl., I, 89²⁻³); عبد الله بن عمر (de Sl., I, 567²⁻¹).
- ١٥٥ 5: For امراض, poss. اعتراض should be read. 12: B, M: حسين; other MSS.: حسن. 16: Cf. Khalk., *l.c.* A, C, E: كني for كن. 18: Khalk., 560, de Sl., II, 545; Hab., II, 3¹⁰. 19: *i.e.* ربيعة الرأي (Khalk., 231, de Sl., I, 517); نافع بن عبد الرحمان بن ابي نعيم (Khalk., 767, de Sl., III, 522); ابن شهاب الزهري (Khalk., 574, de Sl., II, 581).
- ١٥٦ 1: B, K, M omit و after ضعف; cf. Khalk., 560, de Sl., II, 546 (ضعفه و كبر سنه). 5: Re ash-Shāfi'i's visit to Mālik, see Yāq., *Irshād*, VI, 370. 6: مراد زاده: cf. Khalk. (560) عم: he was actually عمزاده, their grandfather being علي بن عبد الله بن عباس (Ath., V, 431; Tab., II, 1268). 11: Khalk., 219, de Sl., I, 493; Yāf., I, 362; Hab., II, 3¹⁴. 13: MSS., Yāf., *l.c.*: مجتت; Khalk., *l.c.*, gives sixteenth as خبب,—see also *ib.*, 263, de Sl., I, 573 (الاخفش الأوسط); but cf. *Encyc. of Islam*, art. 'Arūd, p. 465, for ascription of متدارك to Akhfash (al-Awsat). 18: A, C, E: عادل for عابد. 21ff.: Yāf., I, 363.
- ١٥٧ 7: Khalk., 755, de Sl., III, 459; see also Sam'., 294; Brock., I, 102. 9: an-Nadr b. Shumail, see *inf.*, 159¹. 10: كتاب الانواء—Zun., V, 9911. 11: غريب القرآن, *ib.*, IV, 8618; جامع القبائل, *ib.*, II, 4154; كتاب المعاني, *ib.*, V, 10503. 13: Khalk., 104, de Sl., I, 232; see امثال العرب, of al-Maidānī, XI, 34 (ed. Freytag); Hab., II, 2⁴⁴.
- ١٥٨ 4: Khalk., 809, de Sl., IV, 69; see also Sam'., 599(b); Hab., II, 3³². 10-11: All three works are ascribed to him by Sam'., *l.c.*, and Khalk., *l.c.*, but by Yāqūt to his son, ابراهيم بن يعقوب بن المبارك (Irshād, I, 361). 16: Khalk., 646, de Sl., III, 29; Yāf., II, 31. According to the former there is doubt concerning his name; see also Zun., V, 9843, 10405, 9853, 10249.
- ١٥٩ 4: Khalk., 774, de Sl., III, 549; Mu'j., 746 (Index, for references); Hab., II, 3³³; Brock., I, 102; cf. Sam'., 500(b). 5: Yāf., II, 8. 7: A, C, E: بمشايمة for بمشايمة. 8: A, C, E:

- Khalk. and Yāf. : فانک تمحو ما تشاء وثبتت و عندک اخ . 14 : Awl., I, 57 ; see also Guz., 762. 16 : MSS., except K, omit *آرد* ;—cf. Awl., I, 58². 19 : Awl., I, 59 ; see also Khalk., 230, de Sl., I, 515 ; Hab., II, 3².
- ۱۴۷ 1 : M adds *و ممنوع* after *فقير*. 2 : B, K, M : کند for *کند*. 5 : K : *گیریم*. 19 : Cf. Awl., I, 61¹², which omits mention of Hasan of Basrah. 21ff. : *ib.*, 61-2.
- ۱۴۸ 6-8 : *ib.*, 65¹⁷. 9-11 : *ib.*, 67⁸. 11 : *ib.*, I, 67²⁵. 15 : Awl., I, 225 ; see also Khalk., 151, de Sl., I, 365 ; Samr., 509(b) ; Yāf., II, 142. 20-21 : Cf. Awl., I, 228³⁻⁴, where it is given in Arabic also : *کن لله و الا لا تکن (خود مباش)*.
- ۱۴۹ 1 : Awl., II, 288. 6 : Khalk., 764, de Sl., III, 508. 8 : For the date, cf. Khalk., *l.c.* (83 H.) ; Tab., II, 1082 (82), as also Ath., IV, 382, and Yāf., I, 165. 13 : A, C, E omit *بغت*. 19 : Re Yazid,—Khalk., 826, de Sl., IV, 164.
- ۱۵۰ 2-4 : A, C, E omit a line and read : *و سليمان بن عبد الملك* ... —but cf. de Sl., IV, 180. 17 : Khalk., de Sl., *ib.*, 165 : *درهم* for *دينار*.
- ۱۵۱ 6 : A, C, E : دهند . 7 : Khalk., *ib.* : *الفين آخرين* for *هزار*. 8-10 : de Sl., IV, 182. 11-12 : Khalk., 826, de Sl., IV, 165 ; Tab., II, 1282, 1317, 1322. 13ff. : Passage is based on Khalk., 826 (de Sl., IV, 190), and repeats the error noted there by de Slane to the effect that for *مادر حجاج* should be read *زادی برادر حجاج*.
- ۱۵۲ 2 : عقر—Khalk., *ib.*, de Sl., IV, 192 ; Tab., II, 1397 ; Mu'j., III, 695. 6 : MSS. *سيرجان* ; cf. *قندابيل*, Tab., II, 1412 ; Ath., V, 64 ; Mu'j., IV, 183 ; also Khalk., 826, de Sl., IV, 196 ; Guz., 279 ; Hab., II, 2³⁷. 8 : Yazid,—Khalk., 829, de Sl., IV, 213. 9 : Qairawān, 165 A.H. (Tab., III, 373) 14 : Cf. Khalk., 829, de Sl., IV, 216, re amount added by Yazid (100,000 dir.) ; A, C, E : *پنج هزار درهم*. 18 : Khalk., 576, de Sl., II, 586 ; Yāf., I, 232 ; Brock., I, 66.
- ۱۵۳ 10 : A, C, E : *جواب داد گفت* for *ترا*. 18 : B, M omit *ترا*.

- ۱۴۰ 12: Date of death 322 H. in Naf., 150; de Sl., I, 51¹; Yāf., II, 285; Hab., II, 357. MSS., except K, omit و: صت . 14: Nuz., 44. 17: B, Nuz.: و شش شهر دیگر .
- ۱۴۱ 1: According to Le Strange, the wazir was Khālid the Barmecide (*f.n.*, p. 51, his Eng. Tr. of Nuz.). 4: Cf. Nuz., 45⁷: ... هنوز تو دل بکسری ... که آثار کبرآن نا چیز شود: 11: See Nuz., 37. 16: A, C, E omit اثر آن, but cf. Nuz., 37¹⁶. 19-20: K: است که انبال خوانند; cf. 'Ajā., 197: بدر بابل. 20ff: See 'Ajā., 61, 197. Re Hārūt and Mārūt, see also Nuz., 206²².
- ۱۴۲ 4: Āthār, 203; this narrative occurs in *al-Mustatraf*, p. 187. Ch. LXIII من عجائب المخلوقات و صفاتهم; ed Cairo, 1327. 20: Nuz., 37, 233; Āthār, 205. 21: Hab., I, 4²⁸.
- ۱۴۳ 2: Nuz. gives 15 as the year of its foundation; according to Hab., 'Utbah was dispatched for this purpose in 15, and spent three years on its construction, returning to die in Madīnah in 17 H. 2-3: MSS., except K, omit from چه اطراف down to را بصرة, but cf. Hab., *l.c.* 9: M: طاعون شد و انعاق افتاد. 10: B: منجمله هفتاد هزار کس; K, M: منجمله آن هفت هزار کس; but cf. Yāf., I, 143 (سبعون). 13: Guz., 255; Wellhausen, *Arab Kingdom and its Fall*, 122. 14: *i.e.* زیاد بن ابیه.
- ۱۴۴ 2: B, K, M: دکاین for دکان. 4: A, E: از آسمان. 5: Nuz., 39; Mu'j., IV, 714; Khalk., de Sl., I, 372¹⁸. 9: Awl., I, 24; see also Khalk., 155, de Sl., I, 370; Tah. Tah, II, 488; Naw., Tah., 209; Hab., II, 240. 10: B, K, M: دعا گفتم—cf. Awl., 1, 31²⁵. 13: Awl., I, 25⁶. 17: B, K, M: حرام آنرا; cf. Awl., I, 38¹⁰. 18: Cf. Awl., I, 37³. 21: Cf. Awl., I, 38¹⁰: حلال آنرا; added in margin of A); حرام آنرا.
- ۱۴۵ 2: Awl., I, 39¹⁰. 4: *ib.*, I, 49. 6: *ib.*, I, 53⁹. 13: *ib.*, I, 53¹⁷. 18: A, B, E, M: نداشتی for داشتی.
- ۱۴۶ 1: Awl., I, 40; Hab., II, 248. 3: Awl., I, 46⁸. 4: M omits هرگز. MSS., except K: خود نفس خود. 7: Yāf., I, 270; see also Khalk., 561, de Sl., II, 550; Brock., I, 340, which give his name as Abu'l Qāsim Khalaf. 11: K adds تفعل after فانک; cf.

- ۱۳۳ 3 : A, C, E add هر چند after هارون . 6-7 : Nuz. (32^b) reads more accurately : صد و نود و چند سال . 8 : Ghāzān Khān, r. 694-703 (Guz., 591). 11 : See Mun. Taw., III, 275 ; Atk., 279 ; Ā'in, I, 588. 12 : MSS., except M : استغنا for استغنا . 13 : میسر حضوری قمی : see Atk., 309 ; M : ملازمت . 14 : A, C : فرمود for رسانید . 15 : علی عادل شاه —r. 965-987 H. A, C, E : رسانید for گردید . 17 : حضرت شاهنشاهی , i.e. the Emperor Akbar, r. 963-1014 H. 22 : A, C, E : آمدہ for آمد .
- ۱۳۴ 5 : M : متنفس for متنفس . 9 : MSS., except B, which has شب زلف تو ز جمیعت دلها خوش باد , and K : شب زلف تو ز جمیعت دلها خوش کرد . Bloch. (l.c.) translates as in text. 10 : M : آواره , Mun. Taw., *ib.*, آزرده for آزرده . 13 : A, C, E, K : میان نه for آزرده .
- ۱۳۵ 1 : M : همگوشه for بیگوشه . 7 : Mun. Taw., *ib.*¹⁸ : بر از for بر .
- ۱۳۶ 1 : Misprint for و جنات . 2 : M : چون از در مضیق صدش بر آورد . 5 : Burhānu'l-Mulk, *sup.*, ۸۰ . 6 : B, C : گر وعده است . 16 : A, B, C, E : معالی for معانی . 18 : A, C, E add آن before مکان . 21 : A, C, E : برق طمع تو جست گر جست .
- ۱۳۷ 1(b) : A, C, E : نگبردم . 3 : M : ... هستی هستی ... ; A, C omit و after هست . 5-6 : Ā'in, I, 589 ; also *in/.*, hayt 13-14. 11 : A, C, E omit من . 19 : A (but emended from سفله), C : شعله .
- ۱۳۸ 12 : Nuz., 33, 42 ; Hab., II, 3³⁷. 13 : ابو اسحاق محمد المعتصم بالله —r. 218-227. 17 : Cf. Suy., *Tar. Khul.*, under section on al-Mu'tasim. 18 : قاطول : Mu'j., III, 15, IV, 16 ; Ath., VI, 319 ; 'Ajā., 184.
- ۱۳۹ 3 : A : حال ; M : این دم . 6 : Dawl., 66. 11 : K : سازم for سازد . 14-16 : Cf. the figures in Guz., 317 ; Suy., *Tar. Khul.*, under al-Mu'tasim ; Yāf., II, 95 ; Hab., II, 3³⁷. 16 : K adds in margin another هزار before دینار,—sim. in Hab. A, C, E omit و هشاد هزار ... دینار ; M : هشاد for دینار . 18 : A, C, E omit بغایتی,—cf. Hab., *l.c.* 20 : Naf., 150 ; see Awl., II, 111 ; Hab., II, 3³⁷.

- ۱۳۰ I : *Khalk.*, 290, de Sl., I, 622; *Ṭab.*, III, 371; *Ath.*, V, 467; VI, 24, 28, 97 (d. 177 H.); *Tah. Tah.*, IV, 577; *Ḥa'.*, II, 3¹⁶; 6 : The biographical notice in ll. 6-10 has been taken from *Khalk.*, 786 (de Sl., III, 608), but has here been wrongly referred to Hishām b. 'Urwah (*Khalk.*, 785, de Sl., III, 606; *Yāf.*, II, 29). 7 : al-*Ḳhaṭīb.*, i.e. Abū Bakr Aḥmad b. 'Alī al-Baghdādī (*Khalk.*, 33; de Sl., I, 75). 10 : *الجمهرة في النسب* (Brock., I, 139). 11 : *Khalk.*, 49, de Sl., I, 102; *Yāf.*, II, 351. 14 : *نقطونه*,—*Khalk.*, II, de Sl., I, 26. *سيبويه*,—*Khalk.*, 515, de Sl., II, 396. 16 : If the sentence is correct, *إلى* would be read. 17 : Mutanabbi's malediction is given as a *misra'* in *Yāf.*, II, 287. 18-19 : M : *آتش نغطي*; B : *آتشی و نغطي*; A, C, E omit *آتشی*. 20 : (*Brock.*, I, 307; *معاصرین*) *كتاب العمدة في صناعة (معاصرین) الشعر*, p. 45 (ed. Eg., 1327).

- ۱۳۱ 4-5 : Slight differences occur in the words in the printed texts, as also in their order; cf. *K. al-'Umdah, l.c. : Diwān of Mut.* (ed. Dieterici, 1861), 484, v, 22; Burton, in preface to his *Pers. Narr. of a Pilgrimage to al-Mud. and Mec.* (pub. 1893), where he adds his translation of the *bayt* :—

Dark and the Desert and Destriers me ken,

And the Glaive and the Joust, and Paper and Pen.

- 10 : *Lub.*, I, 228,—see also note, *ib.*, p. 348; *Ḥab.*, II, 4¹⁷³. 12 : MSS., except A, K, omit *عبد العزيز*. 15-16 : *Lub.*, I, 228¹⁴, gives his name as *ملك مؤيد*, and reads *كاردی* for *نغطي*, and *كارد* at l. 17, *inf.* 20 : B : *بیری* for *بیرنی*. 21 : *طغان شاه*; r. 569-581, *Ath.*, XI, 247; *Chahār Maqāl.*, 173.

- ۱۳۲ 4 : Cf. *Lub.*: *یائی دو جهان گر نکشد معذورست*. 9 : B : *خوب*... 10 : *Lub.* as in text. 10 : *Nuz.*, 166. 13 : M : *زمین* for *جبین*. 14 : *امیر نعل*, see *Ma'āṣir-i Rahīmi* (ed. A.S.B.), Vol. II, Fasc. I, 62. 16(a) : A, C, E (margin) : *تربت*; K, E (text) : *رتبت*; B, M : *زبت*. (b) : M : *اثری زبت*. 17 : A, C, E : *آب* for *ناب*. 18ff. : See *Nuz.*, 31-2. *Hārūnu'r-Rashīd*, r. 170-193 H., *'Aḍudu'd-Dawlah*, r. 338-372.